

SRPANJ 2012.
GODINA 6, BROJ 9

Dragi postdiplomci,
(htjela sam to reći politički korektno – postdiplomkinje i postdiplomci, ali mi je izgledalo jako čupavo – naravno, odnosi se na sve), pred upisom smo 16. generacije studenata poslijediplomskog specijalističkog studija PODUZETNIŠTVO i 2. generacije doktorskog studija PODUZETNIŠTVO I INOVATIVNOST i to nam daje mogućnost da učeš iz iskustva lakše prepoznajemo prilike oko nas, ali još važnije i da se usudimo kreirati prilike, a ne samo ih čekati. Doktorski studij PODUZETNIŠTVO I INOVATIVNOST je prilika koju smo sami kreirali s partnerskim sveučilištima iz Turkua, Klagenfurta, Maribora i Durham-a. Prva generacija studenata upravo je pred definiranjem svojih istraživačkih pitanja, a upis druge generacije počinje u rujnu ove godine.

Pisanje ovog uvodnika "omela" me grupa fizičara koji su 16.07.2012. na HTV navečer govorili o svom sudjelovanju u projektu CERN-a u vezi Higgsovog bosona (čestice). Oni su govorili o otvorenoj platformi za razmjenu ideja, o suradnji, o virtualnim timovima, o kombinaciji znanja iz kojih proizlaze nove spoznaje, a sve to s toliko entuzijazma, srca i znanja, da je bilo zarazno. To je bio rijetko dobar training za poslovne ljude i političare, kako se rješavaju kompleksni problemi.

Integriranje znanja i iskustva koju je prezentala ova grupa fizičara je upravo ono što mi pokušavamo ostvariti u našem studiju kroz stvaranje i održavanje platforme za stalnu komunikaciju sadašnjih i bivših studenata, profesora i poslovnih ljudi. Jedan dobar primjer takve suradnje bio je i natječaj za novi slogan ne sada samo studija,

nego ICES-a (International Centre for Entrepreneurial Studies). Dugi niz godina naš slogan je bio "Neka znanje bude Vaša konkurent-ska prednost" (čija autorica je Mirela Špica, studentica 2. generacije PSP-a), koji je također nastao je temeljem natječaja kojeg smo proveli među studentima.

Imajući u vidu naše temeljne vrijednosti koje su okosnica svih naših aktivnosti (znanje, integritet/poštjenje, otvorenost ka učenju, tolerancija za različitost, konkurenčija i suradnja u postizanju izvrstnosti) studenti su bili kreativni. Analizirajući sloganе, većina se pozivala na znanje, korisnost za jačanje individualne konkurentnosti (kroz znanje, liderске vještine), umreženost. Bilo je teško izabrati između 48 prijedloga, ali smo prednost dali onim sloganima koji su integrirali nekoliko vrijednosti (srce i znanje) ili opisali proces stvaranja vrijednosti.

Izabrani slogan **Values in Heart, Knowledge in Mind** (autorice Darije Puhar, 4. generacija PSP) odlično povezuje naše temeljne vrijednosti i nadam se da će nas "povući" ka još boljoj i izazovnijoj suradnji na stvaranju poduzetničkog kapacitete nas osobno, ali i sredina u kojima djelujemo – na tragu onoga o čemu su naši fizičari s početka ovog teksta govorili, suradnji temeljenoj na entuzijazmu, poštivanju i znanju.

Slavica Singer
Voditeljica ICES-a

ICES slogan - Values in heart, knowledge in mind!

Zahvaljujemo se svim sudionicima natječaja na poslanim prijedlozima koji su bili vrlo nadahnjujući i inspirativni. Ocenjivački sud je odlučio osim glavne dodijeliti 2. i 3. nagradu (za dva prijedloga slogan-a). Odabrani slogan koristit će se u različite promotivne svrhe. Izabrani slogan su:

1. **Values in heart, knowledge in mind** (Daria Puhar, 4. generacija PSP-a)
2. Inspire Create Evolve Sustain (Predrag Dotlić, 1. generacija PSP-a)
3. ICES – providing entrepreneurial education since 2000!

Knowledge is the only currency whose value always grows. (Oto Wilhelm, 10. generacija PSP-a)
Autori slogan-a nagrađeni su prigodnim bonovima nakladničke kuće Algoritam.
Čestitamo nagrađenima!

Nove majice - ICES žirafe!

Izrađene su nove ICES majice s kojima nastavljamo tradiciju tiskanja novih ljetnih kolekcija s motivom naše žirafe. Kolekcija predstavlja dio priče koji je započeo s PSP-om, a nastavljen je i zaokružen s ICES-om. Majice raznih veličina i boja (ženske - bijela, crvena S,M,L i muške - crvena, plava M,L,XL) mogu se kupiti u kabinetu ICES-a po jedinstvenoj cijeni od 70 kuna.

3EP – Ljetna škola

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, zajedno s inozemnim partnerima (National Centre for Entrepreneurship in Education iz Velike Britanije, Turku School of Economics iz Finske, Aarhus Entrepreneurship Centre iz Danske) organizira šestodnevnu međunarodnu ljetnu školu od 26.-31. kolovoza 2012. Ljetna škola je namijenjena nastavnicima visokoškolskih ustanova koji predaju poduzetničke kolegije ili koji žele u svoje kolegije ugraditi sadržaje o kojima ovisi poduzetnička kompetencija.

Ljetna škola dio je European Entrepreneurship Educators Programme (3EP) projekta, sufinanciranog sredstvima CIP programa Europske unije u razdoblju 2010-2012. Cilj projekta je povećati broj sudionika poduzetničkog obrazovanja na sveučilištima, te poboljšati image poduzetništva u društvu, atraktivnost poduzetništva kao poslovne karijere, kao i poticanje kreativnosti i inovacija u obrazovanju i usavršavanju.

Ovo je treća ljetna škola za sveučilišne nastavnike, poslije Finske i Danske, te se očekuje sudjelovanje 60 nastavnika iz zemalja Europske unije i jugoistočne Europe.

Nadamo se da ćete u ovoj ljetnoj školi prepoznati mogućnost za dalnjim usavršavanjem i da ćete nam se pridružiti. Detaljnije o 3EP i međunarodnoj ljetnoj školi možete dobiti putem: www.3ep.eu, 031/224 426 ili na julia@efos.hr.

Predbilježbe za upis na doktorski studij "PODUZETNIŠTVO I INOVATIVNOST"

PODUZETNIŠTVO
I INOVATIVNOST

U tijeku su predbilježbe za upis studenata u drugu generaciju međunarodnog međusveučilišnog poslijediplomskog interdisciplinarnog doktorskog studija „Poduzetništvo i inovativnost“. Predbilježbe se mogu izvršiti putem obrazca na web stranici studija kojeg popunjeno treba poslati na mail mmatesic@efos.hr. Sve dodatne informacije mogu se dobiti na telefon 031 224 426. Natječaj za upis biti će uskočno objavljen u javnim glasilima i na web stranici studija. Više o doktorskom studiju sazrajte na <http://www.ices.hr/doktorski-studij/>.

Predbilježbe za upis u novu 16. generaciju PSP-a

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku

Poslijediplomski
studij Poduzetništvo

Započele su predbilježbe za upis u 16. generaciju (odnosno 7. Bolonjsku generaciju poslijediplomskog specijalističkog) studija PODUZETNIŠTVO. Sve dodatne informacije za interesirani kandidati mogu dobiti na telefona 031 224-467, 031 224-438, na e-mail info@ices.hr ili mmatesic@efos.hr odnosno na web stranici <http://www.ices.hr/poslijediplomski-studij/>.

Molimo Vas da obavijest o održavanju ljetne škole proslijedite svojim kolegama i svima za koje smatrate da bi im navedena tema mogla pomoći u dalnjem usavršavanju kao i obavijesti o predbilježbama za upis na doktorski te specijalistički studij!

POSLIJE DIPLOMSKI STUDIJ

Pregled 1. semestra

Prvi semestar za novu 15. generaciju studenata poslijediplomskog specijalističkog studija Poduzetništvo započeo je krajem veljače, a završio početkom srpnja 2012. predavanjem Timothy Baye-a iz predmeta Financijski management. Semestar je započeo izvođenjem obaveznog predmeta "Poduzetništvo iz policy perspektive" te team building druženjem kroz bowling - američku inačicu kuglanja. Tijekom semestra, osim nastavnih obveza, studenti su imali priliku družiti se na studijskom putovanju u Sarajevo koje je bilo organizirano za sve generacije studenata PSP-a.

DOKTORSKI STUDIJ

IpOp seminar u Osijeku

U okviru doktorskog studija PODUZETNIŠTVO I INOVATIVNOST svjetski poznati stručnjak, Raphael Cohen, direktor Executive MBA programa na University of Geneva održao je dvodnevni seminar o vrednovanju poslovnih ideja na način koji omogućava djelotvornije upravljanje inovacijama i poslovnim potvratima. Seminar je održan 17. i 18.02.2012. na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, dvorana 14.

Od 20-21.04.2012. održan je prvi dio predavanja iz predmeta Entrepreneurial Finance and Venture Funds. Uvodni dio predavanja održali su prof.dr.sc. Stipan Penavin i prof. dr.sc. Marijan Karić. Drugi dio predavanja od 11-12.05.2012. održali su prof.dr.sc. Marijan Karić i prof.dr.sc. Nataša Šarlja. Izborni kolegij Survey Method & Entrepreneurial Research održala je prof.dr.sc. Pia Arenius sa University of Turku, Finska od 07-09.06.2012., a ljetni dio semestra završava s kolegijem Marketing Theory, prof.dr.sc. Marcela Melera koji se održao od 14-16.06.2012.

DIPLOMSKI STUDIJ

Održan Bloomberg Assessment Test

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku održano je testiranje Bloomberg Instituta na kojem su studenti mogli provjeriti svoju financijsku pismenost korištenjem Bloomberg Assessment Testa (BAT). Bloomberg Institute je u partnerstvu s više od 250 sveučilišta u svijetu, kao što su Cornell, Duke, Oxford i Cambridge i do danas je više od 20.000 studenata uspješno završilo BAT testiranje. Testiranje je održano 03.03.2012. u organizaciji UNESCO katedre za poduzetništvo pri Ekonomskom fakultetu u Osijeku.

Studijsko putovanje u Sarajevo

Članovi ICES-a, Alumni PSP-a i poslijediplomci posjetili su od 11 – 13.05.2012. grad Sarajevo. Na ovom, turističkom putovanju, namijenjenom isključivo druženju, posjećene su znamenitosti samog grada, Vrelo Bosne te Visočke kontroverzne Bosanske piramide. Na web stranici <http://www.ices.hr/category/foto-galerija/> u rubrici fotogalerija možete pogledati trenutke druženja na ovom putovanju uhvaćene foto objektivom.

Pregled održanih predavanja na doktorskom studiju

Na doktorskom studiju PODUZETNIŠTVO I INOVATIVNOST održan je čitav niz predavanja koji je započeo kolegijem Entrepreneurial Insight & Personal Development. Kolegij u sklopu drugog semestra održao je prof.dr.sc. Zoran Sušanj od 01-03.03.2012.

Business Plan Contest – Studentsko natjecanje u pisanju poslovnih planova

Po sedmi put u organizaciji udruge eSTUDENT održalo se studentsko natjecanje u pisanju poslovnih planova, Business Plan Contest. Business Plan Contest je natjecanje edukacijskog karaktera za sve one koji imaju poduzetnički duh ili ga možda još nisu otkrili. Cilj natjecanja bio je potaknuti studente na preuzimanje inicijative i odgovornosti u razvijanju svoje poslovne ideje u provediv i profesionalno razrađen poslovni plan. Svrha natjecanja bila je probuditi poduzetnički duh među mladim, obrazovanim i perspektivnim ljudima, motivirati kreativne pojedince s inovativnim idejama da samostalno krenu u poduzetničke vode te educirati sve zainteresirane o procesu stvaranja novih poslovnih mogućnosti. Na natjecanju su sudjelovali i studenti diplomskega studija, smjera poduzetništvo, Ekonomskog fakulteta u Osijeku.

Više informacija na www.estudent.hr/bpc i Facebook stranici [fb.com/BusinessPlanContest](https://www.facebook.com/BusinessPlanContest).

VOLONTERSKI PROGRAM STUDIJA PODUZETNIŠTVO

Projekt "Mladi za mlade – učenje kroz igru"

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, krajem ožujka 2012. godine, održana je prva u nizu radionica za djecu iz dječjeg doma Klasje u sklopu projekta "Mladi za mlade – učenje kroz igru" u organizaciji Alumnija Poslijediplomskog studija Poduzetništvo kroz Volonterski program studija Poduzetništvo. Projekt "Mladi za mlade – učenje kroz igru" je odobren i financiran od strane Agencije za mobilnost i programe Europske unije, koja finansira projekte vođene od strane mlađih, s ciljem poticanja aktivizma i kreativnosti među mlađima ljudima. Projekt "Mladi za mlade – učenje kroz igru" provode studenti volonteri s različitih fakulteta, koji su okupljeni s istim ciljem – uz druženje s djecom utjecati na razvoj njihove socijalizacije, njihovog samopouzdanja i odgovornosti. Kroz projekt će, od ožujka do srpnja 2012. godine, biti organizirano petnaest radionica koje su sadržajem prilagođene tekućoj problematiki života djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

<http://www.gemconsortium.org/docs/2201/gem-2011-global-report> možete pronaći globalno izviješće za sve GEM zemlje u 2011. godinu. Jednu od autorica izviješća je i prof. dr. sc. Slavica Singer.

je bila izuzetno interaktivna, sa stalnim promjenama grupa, sa brojnim zadacima – „baš sam se osjećala kao da sam student u našim programima”, kaže prof. Singer.

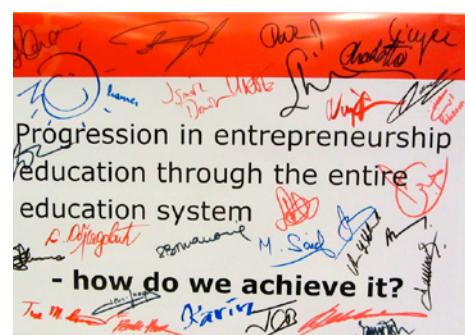

Kopenhagen – Horsens, Danska

Profesorica Singer je na poziv Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta sudjelovala kao predstavnik Hrvatske na konferenciji o poduzetničkom obrazovanju koju je organiziralo dansko predsjedništvo EU i dansko Ministarstvo djece i obrazovanja, od 17.-19.06.2012.. Na konferenciji su sudjelovali predstavnici EU zemalja, uz zemlje koje imaju status kandidata (Turska i Crna Gora). Cilj konferencije je da se pojača suradnja između zemalja članica EU u području poduzetništva u obrazovanju na svim obrazovnim razinama. Konferencija je bila fokusirana na jaz koji se događa prilikom podučavanja u cilju stvaranja poduzetničkih kompetencija i strateške intencije i opredjeljenosti Europske unije da se ostvari poduzetničko podučavanju u cjelini obrazovnog sistema i u okviru cijeloživotnog obrazovanja.

rencija i sastanaka. A da se ne izgubi vrijeme u putovanju od Kopenhagena do Horsensa, organizatori ove konferencije su smisili da stotinjak sudionika konferencije u vlaku opreme bežičnim slušalicama, te da se predavači šetajući se kroz dva vagona održe svoja predavanja uz interaktivno sudjelovanje sudionika konferencije.

Godišnji sastanak GEM-a

U San Franciscu, SAD, od 18-21.1.2012. održan je godišnji sastanak GEM-a (Global Entrepreneurship Monitor) na kojem su ispred GEM tima za Hrvatsku sudjelovale prof.dr.sc. Slavica Singer i prof. dr. sc. Nataša Šarlja. Na web stranici

Profesorica Singer je izjavila da se jako dobro osjećala kada je mogla prezentirati naš primjer poduzetničkog obrazovanja, posebno na specijalističkoj i doktorskoj razini i kada je dobila potvrdu od ostalih sudionika da je konceptualni okvir u kojem se naši programi izvode i načini kako se izvode da su prihvaćeni kao primjeri dobre europske prakse. Konferencija

Academy of International Business, Washington, D.C., SAD

Profesorica Singer sudjelovala je na 53. godišnjoj konferenciji američke Academy of International Business, koja se održala u Washington D.C. od 30.06. – 3.07.2012. godine, čija osnovna tema je „Rethinking the Roles of Business, Government and NGOs in the Global Economy“. Fascinantno je kada se na jednom mjestu okupi više od tisuću ljudi iz 55 zemalja koji propituju i traže odgovore na pitanja o finansijske poštasti, globalnom zagrijavanju, sigurnosnim pitanjima, starenju stanovništva, a sve sa pozicije novih pristupa u definiranju i rješavanju problema. U takvim diskusijama značajno mjesto ima poduzetnički kapacitet na individualnoj i institucionalnoj razini, te su organizatori pozvali konzorcij Global Entrepreneurship Monitor da prezentira koncepcionalni okvir na kojem se temelji ovo najveće svjetsko istraživanje poduzetništva i rezultate istraživanja. Profesorica Singer je kao članica Upravnog odbora ovog svjetskog projekta, zajedno s kolegama iz Urugvaja, Argentine, SAD, Malezije i Južne Afrike, prezentirala rezultate GEM istraživanja u zemljama srednje i istočne Europe, fokusirajući se na pitanje u kojоj mjeri je gospodarska kriza utjecala na poduzetničke namjere i aktivnosti, tj. koliko se povećala poduzetnička aktivnost iz nužde a smanjila zbog uočene prilike.

Za vrijeme svog boravka u Washingtonu D.C. profesorica Singer sudjelovala je i na 2-dnevnom sastanku Upravnog odbora GEM na kojem su analizirane aktivnosti u provođenju istraživanja u 2012. godini i planovi za 2013. godinu. U 2012. godini u GEM istraživanju sudjeluje 69 zemalja – pri čemu je važno istaknuti da iz srednje i istočne Europe samo Hrvatska i Slovenija su kontinuirano u istraživanju gotovo od početka (2002. godine), uz zemlje kao što su SAD, Velika Britanija, Njemačka, Argentina, Japan, Francuska koje sudjeluju u istraživanju od početka (1999. godine).

Mirta Matešić – Koordinatorica programa

Većina čitatelja newslettera poznaje ili je upoznala Mirtu Matešić kroz funkciju koordinatorice studija. Osim što obnaša navedenu dužnost, Mirta pripada 4. generaciji poslijediplomaca PSP-a, majka je troje djece, voli sport, kuhanje, prirodu... Uostalom, saznajte nešto više o njoj kroz kratki pop-kviz.

Od samog osnutka si u organizaciji studija. Kako je biti koordinatorica sve ove godine?

Kaotično, odgovorno, žongliram s raznolikim obavezama i zaduženjima, veselo...

Većinu PSP tima (sada ICES-a) čine žene! Kako je raditi s muškim dijelom ekipe?

Zabavno je i stalno nešto jedemo... Ipak, Julia vrati se! Voljela bih čuti njihov odgovor na isto pitanje!

Koga bi dovela da predaje na studiju kada bi o tome odlučivala i imala neograničen budžet?

Do sada se pokazalo da mi se više sviđaju oni koji dođu besplatno....

Ali, voljela bih dovesti Michio Kushija, osnivača suvremene makrobiotike. Njegovi nastupi su iznimno nadahnjujući i inspirativni.

Sjajno bi bilo upoznati i jednu od najvećih kulinarских zvijezda Amerike, Granta Achatza s kojim se gadno poigrala sudbina – dijagnosticiran mu je rak jezika, kojega je uspio pobijediti, ali je izgubio čulo okusa, no i dalje vodi jedan od najboljih restorana na svijetu.

Uz sve funkcije i obaveze, kako puniš baterije?

Druženjem s dragim ljudima, odlascima na koncerne, planinarenjem, šetnjom psa, jogom i pilatesom, trčanjem, kuhanjem... znam si ja ugodiš... :)

Da ne radiš na fakultetu, radila biš...

... i da ne živim u Osijeku, otvorila bih restoran sa zdravom prehranom!

Što bi iz današnje perspektive drugačije napravila u svom životu?

Ne znam zaista, ali evo, mislim da ne bih studirala Ekonomiju i da bih iskoristila svaku priliku za usavršavanjem u inozemstvu.

Više volim razmišljati o sutra.

Već duže vremena si na zdravoj prehrani. Što bi to značilo za prosječnog "mesojeda"?

Da se nikako ne bismo mogli dogovoriti u koji restoran ići.

Dosta si putovala. Koju bi još zemlju ili znamenitost voljela posjetiti?

Toliko toga još trebam vidjeti, doživjeti... Japan, Šri Lanku, Indiju, Kinu, ali volim putovati i po Hrvatskoj, npr. Velebit je veličanstven, a vidjela sam tek mali dio.

Što bi ponijela sa sobom na pusti otok?

Osti i sjemenke nekih biljčica za sadnju vrta, pitku vodu.

Omiljeno štivo ili knjiga za preporučiti?

Ukoliko nekoga zanimaju zdravi stilovi življenja, predložila bih knjigu Fit for Life (Harvey i Marilyn Diamond), mene je promijenila, te Zen Makrobiotika (George Oshawa).

Općenito mislim da bi ljudi trebali više učiti i čitati o zdravoj prehrani.

Volim se opuštati uz djela Haruki Murakamija.

Životni moto?

Voljela bih znati živjeti svaki dan kao da mi je posljednji, ali ne ide to baš tako lako.

Nedavno mi je došpjela u ruke knjiga Moja godina s Eleanor, Noelle Hancock, u kojoj sam pročitala citat E. Roosvelt koji mi se sviđa: „Svrha života je živjeti ga, iskusiti ga do krajnosti, posegnuti ravno i bez straha za novim i bogatijim iskustvom.“

Idealan grad za život?

Nije bitan grad, bitni su ljudi. Ako bih morala birati, bilo bi to negdje gdje je sunčano, toplo, nenapučeno, prostrano...

Automobil ili bicikl?

Bicikl, ali nažalost češće sam na četiri kotača!

Najdraža boja?

Modro plava.

Porok kojeg se želiš riješiti ili barem staviti pod kontrolu?

Jako sam reducirala šećere, biram one prirodne.

Što smatraš svojim najvećim životnim izazovom?

Najtežim svakako, istrčan polumaraton u Beču, ove godine.

Kirsi Peura, polaznica doktorskog studija poduzetništvo i inovativnost - INTERVIEW

Koja je svrha tvog boravka u Hrvatskoj?

U Hrvatsku sam došla početkom rujna 2011. godine kako bih pohađala doktorski studij PODUZETNIŠTVO I INOVATIVNOST na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Upisana sam kao doktorski student na finskom Sveučilištu Turku, koje ima snažne veze s ICES-om, te je jedna od članica ICES-ove međunarodne mreže. Dolaskom u Osijek i odmakom od svakodnevnog života u rodnom gradu Turkuu u Finskoj, mogu se koncentrirati na studij u mjeri za koju mislim da ne bi bilo moguća da sam ostala kod kuće. Ovaj moj prvi studijski boravak u Osijeku trajao je gotovo četiri mjeseca.

Jedna od svrha mog dolaska u Osijek jest i rad s poduzetničkim timom profesorice Singer. Trenutno provodimo zajedničke aktivnosti u jednom projektu financiranom od strane Evropske unije i u potrazi smo za dalnjim mogućnostima za nastavkom suradnje u budućnosti.

Možeš li s našim čitateljima podijeliti svoje dojmove o Osijeku i Hrvatskoj?

Osijek sam prvi puta posjetila 2006. godine i od tada mi se vaša zemlja i ovaj lijep grad jako

sviđaju. Hrvatska nudi brojne poticajne stvari koje moja zemlja nema, među kojima se sva-kako ističu vrlo toplo vrijeme i sjajna kuhinja. Također, ljudi su vrlo prijateljski nastrojeni i spremni su pomoći. Osijek je zahvaljujući svojoj veličini vrlo praktičan za život, te me podsjeća na moj rodni grad Turku, kroz kojeg također protječe rijeka. Zanimaju me različite kulture i mogućnost učenja o vašoj kulturi bila mi je povlastica.

Koje su najveće sličnosti i razlike između finske i hrvatske kulture koje si doživjela?

Najočitije razlike između Hrvatske i Finske odnose se na vremenske prilike, kako većina ljudi i prepostavlja. Zime su u Finskoj hladnije i oštrije, ali mi to zapravo i ne smeta. Uživam u snijegu i ponosno mogu reći da imamo nekoliko riječi za snijeg, možda ne toliko koliko ih imaju Eskimi, ali dovoljno da zbunimo strance. Vaša topla ljeta su impresivna, te se nadam da će sljedeći puta u Hrvatsku doći u ljetno vrijeme. Također, vaša vinska kultura je nešto što bih željela da i mi imamo. Gotovo sve vino koje se konzumira u Finskoj dolazi iz uvoza,

jer naša klima nije pogodna za proizvodnju vina. Kultura hrane se razvija u Finskoj nekoliko posljednjih desetljeća, ali je se ne može usporediti sa starom tradicionalnom kuhinjom koju vi imate. Vi imate mogućnost koristiti više domaćih svježih proizvoda, što je ekonomično i zdravo.

Među razlike bih također uvrstila odnos prema vremenu. Mi Finci smo vrlo pedantni po pitanju rasporeda, procesa i rokova. Primjetila sam da je moguće da u tom pogledu postoje male razlike :D.

Slijedi još jedno pitanje o razlikama, ali ovog puta u načinu studiranja, poučavanja i istraživanja u tvojoj zemlji. Što se očekuje od studenata u Finskoj? Koji fakulteti/škole su najpopularniji? Imate li problema s plagijarizmom, varanjem na ispitima, i slično?

U Finskoj postoje 33 sveučilišta, uključujući takozvana znanstvena sveučilišta i veleučilišta (politehnike), što je očigledno prevelik broj za malu zemlju poput naše. Kao rezultat strukturne reforme sustava visokog obrazovanja u Finskoj provedene 2010. godine, brojne sveučilišne jedinice su spojene kako bi se smanjio broj sveučilišnih jedinica, unaprijedila njihova konkurentnost i fokus na ključna područja. Danas je Aalto University – koji je ime dobio po poznatom finskom arhitektu Alvaru Aaltou i nalazi se u glavnom gradu Helsinkiju – vruća tema u Finskoj. Aalto University se smatra najvećom nadom, jer je nastao spajanjem triju finskih sveučilišta: Helsinki School of Economics, Helsinki University of Technology i University of Art and Design Helsinki. Moj rodni grad Turku oduvijek je bio suparnik Helsinkiju, jer je najpopularniji grad među sveučilišnim studentima i mnogi studenti se u njega žele preseliti stoga što je pored Helsinkija jedini "veliki grad" u Finskoj. Može se reći da Turku ima povijesnu podlogu koja Helsinkiju nedostaje; bivši glavni rad Finske se zapravo nalazio u Turkuu, koji danas ima tri sveučilišta od kojih jedno (Åbo Academy) nudi čak i studije za Fince koji govore švedski. University of Turku je također vrlo velik, pohađa ga više od 20.000 studenata, te je rangiran među najboljim sveučilištima u Finskoj.

Prosječno vrijeme studiranja finskih studenata i dobivanja titule magistra znanosti je šest godina. Mnogi studenti tijekom studija rade, iako svi studenti imaju pravo na naknadu koje pokriva troškove studiranja i života. Razina napora koje ljudi ulažu u studiranje varira, jer se od naših studenata ne zahtijeva da postigu određenu razinu rezultata, odnosno ocjena kako bi zadražali pravo na studiranje. Dokle god su aktivni, studenti imaju pravo na studiranje i studentsku naknadu. Mi smo vrlo sretni, jer je studiranje u Finskoj besplatno, pa čak i za doktorske studente. Također, doktorski studenti mogu primati finansijsku potporu za svoje studije, iako to nije očito samo po sebi; svaki student treba neovisno

sno tražiti prilike za financiranje i biti aktivan u prijavljivanju na programe potpora. Ja sam aktivno tražila finansijsku potporu i dobila sam stipendiju koja mi je omogućila da poslu dobjem neplaćeni dopust i dođem u Hrvatsku. Varanje se na finskim sveučilištima shvaća vrlo ozbiljno i malo je vjerojatno da će profesori uhvatiti finskog studenta kako vara na ispit. obično se radi o studentima na razmjeni, koji dolaze na pismene ispite sa skrivenim bilješkama ili šifriranim porukama, ili čak vrlo otvoreno razgovaraju s drugim studentima u dvorani tijekom polaganja ispita.

Koliko dugo mladi žive sa svojim roditeljima, odnosno, s koliko godina postaju neovisni?

Finska mlađež obično napušta roditeljski dom u dobi od 18 ili 19 godina, nakon srednje škole. Mnogi to žele učiniti čim je prije moguće. Ja sam također napustila dom odmah nakon svršetka srednje škole i prijavila se na fakultet izvan svog grada. Moja težnja bila je krenuti s vlastitim životom i dokazati da sam to u stanju. Ipak, često čovjek shvati kako je bitno imati obitelj u blizini i uvijek mi je draga kada se vratim obiteljskom domu. Cijenim i hrvatski stil, gdje roditelji ponekad čak i ohrabruju mlađe ljude da duže ostanu kod kuće.

Mnogi studenti žive u studentskim domovima ili dijele stan s drugim studentima. Međutim, broj malih stanova u Finskoj je među najvećima u svijetu. To se može tumačiti na način da ljudi preferiraju neovisnost i osobni prostor. Ja sam također živjela sama tijekom cijelog studiranja i navikla sam imati vlastiti prostor. Prostor je nešto čega u Finskoj imamo u izobilju, jer mi smo mala nacija, kao što je i Hrvatska, s otprilike 5 milijuna stanovnika, ali zato imamo šest puta veću površinu od vas. Finska je zapravo najslabije naseljena država u EU.

Reći nam nešto o svom studiju, posebice o dijelu koji se održava u Osijeku.

Budući da sam tek započela sa studijem, preda mnom je još dug put. Tijekom boravka u Osijeku položila sam četiri kolegija, što mi je pomoglo u oblikovanju teoretske osnove za doktorsko istraživanje. Kada sljedeći put dođem u Hrvatsku, nastaviti ću istraživanje prikupljanjem podataka. Tema moje doktorske disertacije odnosi se na razvoj poduzetništva u društveno-kulturnom kontekstu, te sam odbraćala Hrvatsku kao slučaj za svoje istraživanje. Prije upisivanja poslovne škole, magistrirala sam iz područja kulturnih istraživanja i stoga u svojem doktorskom studiju želim kombinirati fenomen poduzetništva s kontekstualnim, specifičnim, društveno-kulturnim čimbenicima. Hrvatska mi je prirodno zanimljiva iz perspektive kulturnih istraživanja, jer se razlikuje od moje domovine. U prošlosti antropolozi

nisu ostajali u svojim zemljama – išli su što je dalje moguće kako bi vidjeli kakve se zanimljive stvari nalaze drugdje! Dolazak u vašu zemlju služi još jednoj svrsi; kako bih bolje razumjela odakle dolazim, moram sagledati stvari u pravoj perspektivi, a to mogu ostvariti samo tako da se udaljim.

Molim, reci nam nešto o instituciji gdje radeš, čime se bavite i kakve projekte provodite.

Ja radim kao projektni menadžer na Business and Innovation Development (BID) na University of Turku. Naša institucija je usmjerenja na podupiranje znanjem intenzivnog poduzetništva i imamo otprilike 20 stručnjaka koji rade u područjima poduzetništva i poslovog razvoja. Također imamo i tehnološki odjel. Do sada sam radila na više od 20 različitih međunarodnih projekata razvoja poduzetništva, koji su svi u posljednje četiri godine bili financirani od strane Europske komisije. Oni uključuju, primjerice, specifične obrazovne programe za nastavnike poduzetništva i doktorske studente iz područja prirodnih znanosti. Naš doktorski program iz poduzetništva i inovativnosti je također nastao kao rezultat od EU financiranog projekta, u koji sam ja bila uključena u svojstvu projektnog menadžera. Moja uloga projektnog menadžera na BID-u sastoji se od potrage za i osiguravanja sredstava za razvojne projekte, koordiniranje njihovih aktivnosti i finansijski nadzor i izvješćivanje. Moj rad često uključuje određene istraživačke aktivnosti, promotivne aktivnosti, te pripreme outputa različitih vrsta, poput materijala za učenje. Mislim da je međunarodna suradnja od ključnog značaja za sveučilišne jedinice; pruža osobljnu mogućnost za učenje, širenje mreža i akumuliranje novih baza znanja za svoje institucije. Jako uživam u projektnom radu, što je i jedan od razloga zašto nisam ranije započela sa studijem – uvijek pronalazim nove zanimljive projekte i nisam se željela od njih odvojiti! Sada želim biti uključena u oboje, i u doktorsko istraživanje i u projekte, kad god je to moguće.

Kako je Hrvatska na putu pridruživanja Evropskoj uniji, možeš li podijeliti nešto o finskim iskustvima s EU? Također, kako je ovo velik problem u našoj državi – ima li u Finskoj korupcija, i kako se taj problem rješava?

Finska je članica EU od 1995. godine, a eurozoni smo se pridružili 1999. godine, kada je i uspostavljena. Prije i odmah nakon ulaska u EU, većina kritika upućenih Europskoj uniji odnosila se na striktne direktive (npr. oblik i veličina povrća i druga pitanja koja su se običnim građanima činila vrlo nevažna) i strah od rasta cijena. Ovo posljednje je bilo veliki izvor zadržavosti, te se djelomično i ostvarilo. Trenutno finski građani imaju pozitivno stajalište prema EU, usprkos finansijskim poteškoćama kroz koje

cijela Europa trenutno prolazi. Ljudi u velikoj mjeri sudjeluju u javnoj raspravi (putem novina i društvenih medija), a mediji su puni članaka i za i protiv Europske unije. Jedna politička stranka je potpuno protiv EU-a, te čak postoje i finansijski savjetnici koji čak govore da je vrlo vjerojatno da će EU propasti zbog finansijske krize koju neće moći riješiti. Za nas obične građane, sve je to dosta zburujuće. Ja osobno nemam ništa protiv EU, niti mogu imati; cijeli moj posao se trenutno zasniva na konceptu međunarodne suradnje na razini EU, a glavni izvor financiranja aktivnosti u koje sam uključena zapravo je Europska unija. On pruža sjajnu platformu za međunarodnu suradnju i učenje između pojedinaca, organizacija i nacija.

Finska se ubraja u najmanje korumpirane zemlje na svijetu. Međutim, tijekom nekoliko posljednjih godina u javnosti se vode aktivne rasprave o izbornim procesima i donacijama političkim strankama. Neki visoko rangirani političari bili su pod povećalom javnosti zbog sumnjivih grupa podrške i izvora financiranja. Finci su općenito vrlo aktivni u javnoj raspravi i odmah će "razapeti" i osuditi ljudi koji su upleteni u korupciju, čim se informacije o tome pojave.

Kako se ljudi u Finskoj zabavljaju? Kako izgledaju noćni izlasci/zabave/proslave? Koja vrsta glazbe je najpopularnija?

Kada sam po prvi put dolazila u Hrvatsku, u turističkom vodiču sam pročitala da "Hrvati ne pljuju u čašu". To je euphemizam koji znači da vam je draže piti. isto se može reći i za nas Fince. Posebice su studenti vrlo skloni tulumarenju i konzumiranju piva i cidera. Cijena alkohola je visoka zbog visokih poreznih stopa, te oprema za proizvodnju vina Fincima nije nepoznata. Tijekom studiranja i ja sam zajedno sa svojim prijateljima proizvodila domaće vine za studentske zabave. Vino je, naravno, imalo neopisiv okus, ali smo se dobro zabavljali, što nam je bilo najvažnije.

Ljeto je najbolje vrijeme za tulumarenje i odlaške na festivale i glazbene događaje uživo. Obično svakog ljeta idem na dva ili tri glazbene festivala, ali dok sam bila studentica taj broj je bio i veći, jer sam imala dulje ljetne praznike. Sada nastojim što više boraviti vani tijekom ljeta kako bih kompenzirala manjak sunčevog svijetla tijekom zime. Aura, rijeka koja prolazi kroz Turku, puna je brodova restorana, tako da ljudi mogu uživati u suncu cijeli dan i noć. Također, s prijateljima idem u pop-up restorane (koji rade samo tijekom ljeta s mobilnim kuhinjama), roštilje na otvorenom, itd. Svi festivali koji se organiziraju u blizini vode – bilo to more, rijeka ili jezera – su uvijek veliki hit. Finska je možda najpoznatija po hard rock glazbi ili takozvanom love metalu, predstavnik kojega je bend HIM. Ali, također imamo i sve ostale vrste glazbe kao i vi, uključujući pop rock, rap, disco, folk, itd.

Ovaj broj donosi pregled novih magistara i specijalista te dvije doktorice znanosti. Od prošlog broja ICESnews-a, društvu magistara znanosti iz Poduzetništva priključilo se dvoje studenata te četvero novih sveučilišnih specijalista. Iskrene čestitke svima!

DOKTORSKI STUDIJ

Ljerka Sedlan König, predavačica na Ekonomskom fakultetu u Osijeku i Ps Poduzetništvo, u siječnju 2012., obranila je doktorsku pod nazivom **"Metodologija visokoškolskog obrazovanja u funkciji poticanja poduzetničkog ponašanja"**.

Mirjana Nedović Čabarkapa, studentica 9. generacije PSP-a, magistrirala 2007. godine, a u lipnju 2012. obranila je doktorsku pod nazivom **"Konkurenost marki proizvoda prehrambene industrije"**.

MAGISTARSKI STUDIJ

Nisveta Osmić, studentica 7. generacije, u prosincu 2011. magistrirala je na temu **"Potpora institucionalna infrastruktura razvoja poduzetništva malih i srednjih poduzeća na području Bosne i Hercegovine"**.

Roland Cinkopan, student 5. generacije, u svibnju 2012. magistrirao je na temu **"Edukacija kao bitan čimbenik poduzetničkog uspjeha poduzeća"**.

Dijana Ferković, studentica 7. generacije, u srpnju 2012. magistrirala je na temu **"Samozapošljavanje kao izlaz iz socijalne isključivosti"**.

SPECIJALISTIČKI STUDIJ

Hrvoje Janocik, student 12. generacije, u ožujku 2012. godine obranio je završni rad pod nazivom **"Utjecaj ABC metode upravljanja troškovima na poslovanje poduzeća"**.

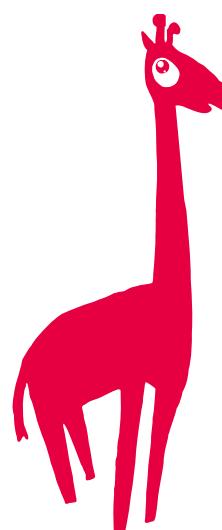
Martina Hatlak, studentica 13. generacije, u ožujku 2012. godine obranila je završni rad pod nazivom **"Uloga inovativnosti i informacijsko komunikacijskih tehnologija u razvoju nacionalne konkurentnosti: primjer Hrvatske i usporednih zemalja"**.

Milica Zebec, studentica 12. generacije, u svibnju 2012. obranila je završni rad pod nazivom **"Utjecaj krize na ponašanje malih poduzetnika u Hrvatskoj"**.

Tatjana Pernarčić, studentica 12. generacije, u lipnju 2012. obranila je rad pod nazivom **"Utjecaj krize na ponašanje malih poduzetnika u Hrvatskoj"**.

Mladen Mamić, student 1. generacije, u srpnju 2012. obranio je rad pod nazivom

"Razvijanje konkurenčnosti malog poduzeća".

9 icesnews

karijere

Josip Britvić predavač na Visokoj školi za menadžment u turizmu i informatici

Početkom siječnja 2012., Josip Britvić, univ. spec.oec. (11. generacija PSP-a) zaposlio se u Visokoj školi za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici. Na poziciju predavača došao je iz konzultantske kuće Top Consult Grupa d.o.o. Podravske Sesvete, gdje je radio na mjestu konzultanta za ISO i ostale norme. Osim na mjestu predavača u školi radi i kao voditelj centra za upravljanje kvalitetom.

Dalibor Pudić član Upravnog vijeća HERA-e

Mr.sc. Dalibor Pudić (4. generacija PSP-a) od 01.04.2012. postao je član Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije u Zagrebu, neovisne institucije koja obavlja nadzor nad energetskim subjektima, a čija je obveza uskladiti energetiku RH sa EU direktivama. Do prelaska u Agenciju radio je u trgovackom društvu Toplota proizvodnja d.o.o. Zagreb, koja se bavila proizvodnjom kotlova i kotlovske opreme, na funkciji direktora Društva.

Nisveta Osmić pomoćnica ministrike za poduzetništvo i obrt u Ministarstvu razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona, BiH

Mr.sc. Nisveta Osmić (7. generacija PSP-a) 03.05.2012. postala je Pomoćnica ministrike za poduzetništvo i obrt u Ministarstvu razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona, BiH. Od 2007. godine pa sve do sadašnje pozicije bila je direktorica NVO „INEA“ – Asocijacije za integrirani ekonomski razvoj, Tuzla.

Kreirajmo zajedno ICES newsletter

Pozivamo vas da i dalje, kao što ste to i do sada činili, sudjelujete u izradi novih brojeva ICES newslettera. Na e-mail adrese zsnur@efos.hr i oto@psp.efos.hr šaljite nam neobjavljene svježe tekstove sa sudjelovanja na edukacijskim konferencijama, fotografije s dalekih i interesantnih destinacija koje ste posjetili. Obavijestite nas o promjeni radnog mjesta, napretku u karijeri, vjenčanju ili dobitku prinove u obitelji...Također, kako bi uredno primali nova izdanja ICES newslettera molimo vas da nas obavijestite o izmjeni e-mail i/ili kućne adrese. Zahvaljujemo svima na dosadašnjoj suradnji i veselimo se novoj, još uspješnijoj!

impressum

UREĐNIČKI KOLEGIJ:

ZLATKO ŠNUR
zsnur@efos.hr

OTO WILHELM
oto@psp.efos.hr

MIRTA MATEŠIĆ
mmatesic@efos.hr

AUTORI:
OTO WILHELM
ZLATKO ŠNUR

DIZAJN:

MIT DIZAJN STUDIO
ŽUPANIJSKA 25, 31000 OSIJEK

FOTOGRAFIJA:

ZLATKO ŠNUR
OTO WILHELM

ADRESA:

GAJEV TRG 7, 31000 OSIJEK

NAKLADNIK:

EKONOMSKI FAKULTET U OSIJEKU
POSLJEDIPLOMSKI STUDIJ PODUZETNIŠTVO
www.pspefesos.hr

ICESnews

E-newsletter Međunarodnog centra za poduzetničke studije